

ASIL OLAN AHİRET SAADETİ*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri, cumanız mübarek olsun! Allah-u Teâlâ Hazretleri sizi rahmetine erdirdin... Dünyanın ve ahiretin her türlü hayırlarına, lütuflarına, kendisinin lütfuna, rahmetine erdirdin... İki cihanda aziz ve bahtiyar olun.

a.Zulüm Haramdır

Bu cuma sohbetimde, Buhârî'den sonra hadis ilminde en büyük şahsiyet olarak kabul edilen İmam Müslim ibn-i Kuteybe'nin, Ebû Zerri'l-Gıfârî RA'dan rivayet etmiş olduğu birhadis-i kudsiyi okumak istiyorum. Uzun bir hadis-i şerif. Teberrüken önce biraz metninden okuyalım, bereket olsun:¹

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.1994, no:2577; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.385, no:619; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.269, no:7606; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.182, no:20272; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.405, no:7088; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.93, no:11283; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.125; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.192, no:338; İbn-i Asâkir, *Erbaune Hadîsen*, c.I, s.38; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.415; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.105, no:4053; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.182, no:4494; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXVI, s.138; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XVI, s.378; Ebû Zerri'l-Gıfârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.924, no:43590; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XV, s.84, no:15033.

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَا عِبَادِي إِنِّي حَرَمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي
 وَجَعَلْتُهُ مُحَرَّمًا بَيْنَكُمْ فَلَا تظَالِمُوا يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ
 ضَالٌّ إِلَّا مَنْ هَدَيْتُهُ فَاسْتَهْدُونِي أَهْدِكُمْ يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ
 جَائِعٌ إِلَّا مَنْ أَطْعَمْتُهُ فَاسْتَطْعِمُونِي أُطْعِمْكُمْ يَا عِبَادِي
 كُلُّكُمْ عَارٍ إِلَّا مَنْ كَسَوْتُهُ فَاسْتَكْسُونِي أَكْسُكُمْ يَا عِبَادِي
 إِنَّكُمْ تُخْطِئُونَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَأَنَا أَغْفِرُ الذُّنُوبَ
 جَمِيعًا فَاسْتَغْفِرُونِي أَغْفِرْ لَكُمْ يَا عِبَادِي إِنَّكُمْ لَنْ
 تَبْلُغُوا ضُرِّي فَتَضُرُّونِي وَلَنْ تَبْلُغُوا نَفْعِي فَتَنْفَعُونِي
 يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَآئِكُمْ وَآخِرِكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِنِّكُمْ كَانُوا
 عَلَى أَتَقَى قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مَا زَادَ ذَلِكَ فِي مُلْكِي
 شَيْئًا يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَآئِكُمْ وَآخِرِكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِنِّكُمْ
 كَانُوا عَلَى أَفْجَرَ قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مَا نَقَصَ ذَلِكَ
 مِنْ مُلْكِي شَيْئًا يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَآئِكُمْ وَآخِرِكُمْ
 وَإِنْسَكُمْ وَجِنِّكُمْ قَامُوا فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ فَسَأَلُونِي
 فَأَعْطَيْتُ كُلَّ إِنْسَانٍ مَسْأَلَتَهُ مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِنِّي عِنْدِي
 إِلَّا كَمَا يَنْقُصُ الْمِخِيطُ إِذَا أُدْخِلَ الْبَحْرَ يَا عِبَادِي إِنَّمَا
 هِيَ أَعْمَالُكُمْ أَحْصِيهَا لَكُمْ ثُمَّ أُوفِّيْكُمْ بِهَا فَمَنْ وَجَدَ
 خَيْرًا فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ وَمَنْ وَجَدَ غَيْرَ ذَلِكَ فَلَا يَلُومَنَّ إِلَّا
 نَفْسَهُ

ME. 832 (*Kâle'llâhu teâlâ*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri şöyle buyurdu ki...” diyor Peygamber Efendimiz. Ondan sonraki ifadeler Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin mübarek kelâmı olmuş oluyor. Böyle Allah-u Teâlâ Hazretleri tarafından mânâsı Rasûlüllah SAS Efendimiz'in gönlüne ilham edilmiş olan, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin mübarek sözlerine *hadis-i kudsî*, *ilâhî hadis* veya *kudsî hadis* deniliyor.

Bugünkü sohbetimde bu kudsî hadisin mânâsını size açıklamak istiyorum. Bir çok cümle var. Bu cümlelerin başında Allah-u Teâlâ Hazretleri, (*Yâ ibâdî*) “Ey benim kullarım!” diye biz kullarına hitab buyuruyor:

يَا عِبَادِي إِنِّي حَرَّمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي
وَجَعَلْتُهُ مَحْرَمًا بَيْنَكُمْ فَلَا تُظَالِمُوا

(*Yâ ibâdî*) “Ey benim kullarım! (*Innî harramtü'z-zulme alâ nefsi, ve cealtühû muharramen beyneküm*) Ben zulmü kendi kendime, kendi nefsim haram kıldım ve sizin aranızda da zulüm yapmayı sizlere haram kıldım. (*Felâ tezâlemû*) Birbirlerinize sakın zulmetmeyiniz!”

Allah-u Teâlâ Hazretleri zalim olmadığını bu hadis-i kudsîde bize bildiriyor. Yâni, Cenâb-ı Mevlâ'nın takdiratı arasında adalete aykırı haksız bir işlem olmadığını, böylece kesin olarak anlamış ve öğrenmiş bulunuyoruz. Zulmü kendisine haram kılmış; rahmetinin gazabından çok olduğunu, yine sahih hadis-i şeriflerde bildirmiş. Biliyorsunuz gazab ederse Allah-u

Teâlâ Hazretleri, kulun işlediği kusurdan dolayı gazab eder. Fakat çok kere zaten bu hadis-i şerifin ortasında da geçecek kul suçlu olmasına rağmen affediyor. Rahmeti gazabından, cezalandırmasından daha ileride, daha çok uyguladığı bir şey...

Zulmü sevmiyor. Zulmü kendisi yapmadığı gibi, kendi kendisine haram kıldığı gibi, kullarına, mahlûkata zulmetmediği gibi, kulların da birbirlerine zulmetmemelerini istiyor. “Sakın birbirinize karşı zâlimâne hareket etmeyin!” diyor.

Zulüm nedir?.. *Zulüm*, insanın adalete aykırı olarak yaptığı her şey, her haksızlıktır. Haksızlığa Arapça’da *zulüm* denir. Yanlış olan, adalete uymayan her işe *zulüm* denir.

O halde insanlar, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin bu emri üzere, her şeyi adaletle yapmalı, her şeyi hakkâniyetle yapmalı... Adaletle yapmalı da, zulmetmemeli de, çok kere de bağışlamalı... Hattâ geçen gün okuduğum bir hadis-i şerifte geçti; “Bir kulun ben hakkımı sonuna kadar alacağım diye çalışması, onun cimriliğini gösterir.” diyor. Demek ki, biraz da hakkından lütfen bağışlayacak karşı tarafa, sonuna kadar sıkıştırmayacak. Kul cömert olacak, müsamahalı olacak, ama zulmü hiç yapmayacak, haksızlığı hiç yapmayacak... Adaletle, hakkâniyetle hareket ederse iyi de, müslümanın biraz daha lütufkâr olması ve bağışlaması, hadis-i şeriflerde tavsiye ediliyor.

Demek ki, zulüm yapmayacağız. Zulmün hiç bir çeşidini kendimize, kendi nefsimize, kendi canımıza, ailemize, çoluk çocuğumuza, komşularımıza, arkadaşlarımıza, münasebette bulunduğumuz insanlara, hiç kimseye zulüm yapmayacağız. Yâni haksız işlem, baskı yapmayacağız, Allah yasaklıyor. Bu birinci emri...

Tabii bunları da yazalım, hatırımızda kalsın. Elimizde kalem varsa, deftere yazalım, kâğıda yazalım, duvara yazalım! Çünkü alemlerin Rabbi yaradaniemizin, Mevlâmızın bize emirleri... Birincisi: “Zulmetmeyin! Ben kendim zulmetmiyorum, siz de zulmetmeyin!” diye emir buyuruyor Rabbimiz... Kulların birbirine zulmetmesini haram kılmış, zulmetmeyin diye emrediyor.

b. Allah'tan Hidayet İsteyin!

Bu uzun hadis-i şerifteki cümlelerin ikincisi:

يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ ضَالٌّ إِلَّا
مَنْ هَدَيْتُهُ فَاسْتَهْدُونِي أَهْدِكُمْ

(*Yâ ibâdî, küllüküm dâllün illâ men hedeytühû*) “Ey kullarım, hepiniz şaşırmissınız, sapıtmışsınızdır; benim doğru yolu gösterip hidâyet verdiklerim müstesnâ... Gerçekleri göremezsiniz, yanlış işler yaparsınız, yanlış yollara gidersiniz, benim sevmediğim işleri yaparsınız. (*Fe'stehdûnî ehdiküm*) Benden hidâyet isteyin, doğru yola sevk olunmayı

isteyin, doğruyu bulmayı isteyin, doğruyu işlemeyi isteyin; ben size hidâyet vereyim, size doğruyu göstereyim.”

Onun için Fatiha Sûresi'nde ne diyoruz:

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

(الفاتحة:٦)

(*İhdina's-sırâta'l-müstakîm.*) “Bizi sırat-ı müstakîme hidâyet eyle, sevk eyle yâ Rabbi!” (Fâtiha, 1/6) diye istiyoruz. Tabii bunun o sûre-i celîlede istendiğini bilir bütün müslümanlar, ama anlamını da kalbine yerleştirmesi lâzım! “Yâ Rabbi ben şaşırabilirim, doğruyu göremeyebilirim, yanlış işler yapabilirim. Doğru yapıyorum sanarak sapıtabilirim, şaşırabilirim. Aklıma güvenmiyorum, görüşlerim belki hatalı olabilir. Sen alemlerin Rabbisin, bana hidâyet eyle, bana doğruyu göster; ben hakkı göreyim.” diye insanın Allah'tan hidayet istemesi lâzım!..

Gerçekten de toplumlara, milletlere, dünya üzerindeki insanlara baktığımız zaman, çoğunun yanlış yolda olduğunu, sapıtmış olduğunu, dalâlette olduğunu görüyoruz. En kesin örneklerden bir tanesi meselâ, ineğe tapıyor bazı insanlar.. Tarihte de Mısırlılar tapmış, şimdi de Hintlilere göre inek kutsal, ineğe tapıyorlar.

Bunun akılla mantıkla bir ilgisi yok, dinde de böyle bir şey olamaz. Kalabalık bir toplum, büyük bir nüfus yığını ineğe kutsallık atfetmiş ve ona tapınıyor. Çok yanlış... Onların da aklı

var, onlar da bilimsel çalışma yapıyorlar. Hattâ Hindistan atom ilmine sahip, atom bombası yapabilmiş ülkelerden birisi. Ama inancı bakımından yanlış...

Demek ki bu hadis-i kudsîde bildirildiği gibi, hidâyet istemeleri lâzım! “Yâ Rabbi, ben doğru bir şeyler yaptığımı sanıyorum ama, sen bana doğruyu göster!” diye alemlerin Rabbi olan Allah’tan istemesi lâzım! “Benim yolum iyi mi, yaptığım doğru mu?” diye kendisini de kontrol etmesi lâzım!..

Alalım dünyanın en kalabalık milleti olan Çinlileri; onlar da Budizm dininde, yâni Buda’ya bağlılar, ona tapıyorlar. Onun heykelini yapıyorlar, onun karşısında tapınıyorlar. O da yanlış... Buda’dan önce durum ne idi, ne olması gerekiyordu?.. Onun cevabı, izahı yok...

Alalım dünyanın en kalabalık mensubu olan dinlerinden birisi olan hristiyanlığı... Allah’ın kendilerine gönderdiği İsâ AS’ı ki, biz çok seviyoruz, bağlıyız, çok hürmet ediyoruz. Çocuklarımıza ismini koyuyoruz, annesinin ismini koyuyoruz, İsâ diyoruz, Meryem diyoruz. Sevdiğimiz için, bu isimleri rahatlıkla kullanıyoruz. Ama Allah’ın peygamberine tapmak yok...

Peygamber Efendimiz de, “Ben Allah’ın kuluyum!” diyor. Kul olduğunu, (*abdühû ve rasûlühû*) kulu ve rasûlü olduğunu çok kesin bildiriyor.

Demek ki dünya üzerine baktığımız zaman hakîkaten insanların çoğunun sapıtmış olduğunu; çok küçük bir kısmının, Allah'ın hidâyet ettiği kısmının gerçeği gördüğünü, şirkten ve küfürden, yâni Allah'a şerik koştuktan ve kâfir olmaktan kurtulabildiğini görüyoruz.

Demek ki, herkes Allah'tan: "Yâ Rabbi, bana doğru yolu göster!" diye candan istemeli... Candan isterse, samîmî olarak isterse, Allah-u Teâlâ Hazretleri herkese gösterir. Çinliye de gösterir, Avrupalıya da gösterir, Hintliye de gösterir, başka bir insana da gösterir. Bunun misalleri var, müslüman olan Avrupalılar var, müslüman olan Çinliler var, müslüman olan Hintliler var; büyük kitleler halinde müslüman oluyorlar şimdi...

Bazıları da eski inançlarında taassub gösteriyor, düşüncesini önüne koymadan, terazide tartmadan, inancı hakkında duyduğu tenkitleri düşmanca karşılayarak, yanlış inancına sımsıkı sarılıyor. Bu kendisi için zararlı, çünkü yanlışta devam edecek; hakkı kabul etmemek de zulüm olduğundan, zalim de olacak.

Onun için Allah'tan, "Yâ Rabbi ben belki hatâ ediyorumdur; hatâmı rüyamda, uyanıklığımda göster, bildir." diye hidayet istemesi lâzım! Emrediyor Allah-u Teâlâ Hazretleri... "Benden hidayet isteyiniz, isterseniz veririm." diye de bildiriyor.

Bir Hintli, bir Çinli, bir Avrupalı, bir başka insan, bir gayrimüslim Allah'tan samimiyetle hidayeti isterse; "Yâ Rabbi, benim inancım doğru mu,

yanlış mı bilmiyorum. Bunu bana göster, beni doğru yola sevk et!” derse, demek ki hidayet verecek. Alemlerin Rabbi ona da doğruyu gösterecek.

c. Allah'tan Nimet İsteyin!

Ondan sonra üçüncü ve dördüncü cümle birbirleriyle alâkalı...

Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ جَائِعٌ
إِلَّا مَنْ أَطْعَمْتُهُ فَاسْتَطْعِمُونِي أُطْعِمْكُمْ

(*Yâ ibâdî, küllüküm câiun illâ men et'amtühû, fe'stat'imûnî ut'imküm.*) “Ey kullarım, hepiniz açsınız, benim doyurduklarım müstesnâ... Benden nimet isteyin, doyurulmak isteyin; sizi doyurayım.”

يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ عَارٍ إِلَّا مَنْ
كَسَوْتُهُ فَاسْتَكْسُونِي أَكْسُكُمْ

(*Yâ ibâdî, küllüküm ârin illâ men kesevtühû, fe'steksûnî, eksüküm.*) “Hepiniz çıplaksınız, ancak benim giyindirdiklerim müstesnâ... Benden giyinmek, örtünmek, elbise sahibi olmak isteyin, sizi giydireyim.”

Bu iki cümleden anlıyoruz ki, nimeti veren Allah... Elmayı, buğdayı, tahılı, meyveyi, sebzeyi, nimetleri, suları veren Allah... Herkes Allah'a muhtaç... Allah'tan, “Yâ Rabbi, bereket

ver, nimet ver!” diye isteyecek, Allah ihsân edecek. Gökten yağmur yağdıracak, yerden bitki bitirecek, kullarını nimetlendirecek, doyuracak. Herkes yeme bakımından, giyim bakımından, hayatın her şeyinde Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne muhtaç...

Onun için, burada giyinmeyi de buyuruyor Allah-u Teâlâ Hazretleri... “Hepiniz çıplaksınız, benim giydirdiklerim müstesnâ, örttüklerim müstesnâ... Giyinmeyi isteyin de giydireyim!” Bu çıplaklık, maddeten insanın üstüne giyecek bir şey bulamaması da olabilir; mânevî bakımdan da çırılçıplak, hiç bir koruyucusu olmadan, ayıplı bir vaziyette ortada olmak da olabilir. Çünkü Kur’an-ı Kerim’de:

وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ

(الأعراف: ٢٦)

(*Ve libâsü't-takvâ zâlike hayr*) “Takvâ elbisesi daha hayırlıdır.” (A’raf, 7/26) buyruluyor. İnsanların takvâ sahibi olması, mânevî bakımdan güzel elbiseler giyip de örtünmesi gibi, çıplaklığını kapatması, avretini örtmesi gibi oluyor yâni...

O bakımdan bunlar mânevî mânâyâ da alınabilir, hakîkî mânâsına da alınabilir. Çünkü Asya’da, Afrika’da, fakir ülkelerde, böyle giyim imkânlarından bile mahrum, aç ve açık, çıplak, baş açık, yalın ayak nasıl gezdiklerini görüyoruz. Allah nimet versin diye isteyecek, Allah’tan bereket isteyecek, yardım isteyecek; Allah ihsan ediyor. Yâni isteyenlere Allah

veriyor, esbâbını ihsan edip yemeyi, içmeyi, rahat yaşamı sağlıyor.

d.Allah'tan Mağfiret İsteyin!

Bundan sonraki cümle:

يَا عِبَادِي إِنَّكُمْ تُخْطِئُونَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَأَنَا
أَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا فَاسْتَغْفِرُونِي أَغْفِرْ لَكُمْ

(Yâ ibâdî, inneküm yuhtiûne bi'l-leyli ve'n-nehâr, ve ene aġfirü'z-zünûbe cemîâ, fe'staġfirûnî aġfirleküm.) “Ey kullarım, siz gece gündüz hatalar işliyorsunuz. Ben bütün günahları bağışlarım. Benden affedilmenizi, mağfiret olunmanızı talep edin, ben de sizi afv ü mağfiret edeyim.”

İnsanoğlu Allah'a güzel kulluk etmekle vazifeli, hayata onun için gönderilmiş, hayat bir imtihan... Ama çoğu hata ediyor, çoğumuz hata ediyoruz. Müslüman olan da, müslüman olmayan da çeşit çeşit yönden hatalar işliyorlar. Müslüman insan da bakıyorsunuz, beşerî münasebetlerinde sağını solunu kırıyor, ticaretinde hatalı işler yapabiliyor. Aile hayatında kusurları olabiliyor. Tabii gayrimüslimler de öyle...

Bir müslüman hatâ işlerse ne olacak?.. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden affını isteyecek.

*Gece gündüz işleri isyan kamu,
Korkaram ki yerleri ola tamu...*

diye, *Mevlid* sahibi merhum Süleyman Çelebi Hazretleri'nin söylediği gibi, gece gündüz

hata ederiz. Geceleyin türlü türlü hatalar, eğlenceler, zevkler, gafletler, cahillikler... Gündüzleyin türlü türlü başka hatalar, yalanlar, gıybetler, dedikodular, aldatmacalar...

İnsanoğlunun işi bu... Ne yapması lâzım?.. Allah onu mağfiret eylesin diye Allah'tan affını istemesi lâzım!.. Mağfiret etmezse, o işlediği suçlardan dolayı büyük cezalara çarptırılır.

Allah CC, kendisinin Gaffârü'z-zünûb olduğunu, Gafûru'r-rahîm olduğunu bildiriyor. O halde biz de hatalarımızın muhasebesini yapacağız, Allah'tan bizi mağfiret etmesini dâimâ isteyeceğiz. Çünkü mağfiret ederse, kurtuluruz. Mağfiret etmezse, bu biriken suçlardan dolayı Allah'ın kahrına gazabına uğrayıp, dünyada ahirette çok sıkıntılar çeker Ademoğulları... O sıkıntıları çekmemek için, alemlerin Rabbi, Erhamü'r-rahimîn Mevlâsından affını, mağfiretini isteyecek. Allah emrediyor, "İsteyin, affederim!" buyuruyor.

e.Emir ve Yasaklar Kullar İçindir

يَا عِبَادِي إِنَّكُمْ لَنْ تَبْلُغُوا ضَرِّي
فَتَضُرُّونِي وَلَنْ تَبْلُغُوا نَفْعِي فَتَنْفَعُونِي

(Yâ ibâdî, inneküm len tebluğû durrî fetedurrûnî, ve len teblüğû nef'î fetenfeûnî.)

"Ey kullarım! Siz bana bir zarar vermeye kâdir olamazsınız ki, beni zarar uğratasınız. Bir fayda sağlamağa muktedir değilsiniz ki, bir şeyiniz yok ki, bana bir menfaat sağlayasınız." buyuruyor.

Evet, Allah-u Teâlâ Hazretleri alemlerden müstağnîdir, mahlûkatından müstağnîdir, kimseye ihtiyacı yoktur, yaratan odur, veren odur. Kulların yaptıklarının hepsi kendisinedir. Yâni bir kul ibadet ediyor, bir kul hayır işliyor, bir kul sadaka veriyor, bir kul bir hayır eseri bina ediyor; bunların hepsinin faydası kendisinedir, Allah'a bir faydası yoktur.

Allah-u Teâlâ Hazretleri dilese, zâten her şeyi o tarzda yapar. Kulları serbest bırakıyor ki, hayır yapanlar mükâfatlansın, yapma-yanlardan farkı belli olsun diye... Yoksa, bizim yaptığımız şeylerin Allah'a bir zarar vermesi veya fayda vermesi bahis konusu değildir. Yâni bütün kâfirler kâfirlik yapıyorlar, Allah'a bir zarar veremezler. Bütün müslümanlar ibadet ediyor, Allah'a bir fayda sağlayamazlar. Çünkü her şeyi yaratan o, o ibadetlerden hasıl olacak faydaları da yaratan o... İbadetleri yapmaya kudreti de yaratan Allah...

Yine bu cümlelerin devamı olarak, fayda ve zarar vermenin olmadığını belirten bir ifade:

يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَأَخْرَكُمْ

وَأَنْسَكُمْ وَجِنِّكُمْ كَانُوا عَلَى أَتْقَى قَلْبِ

رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مَا زَادَ ذَلِكَ فِي مُلْكِي شَيْئًا

(Yâ ibâdî, lev enne evveleküm ve âhireküm, ve inseküm ve cinneküm kânû alâ etkà kalbi racülin vâhidin minküm, mâ zâde zâlike fî mülkî şey'â.) “Ey benim kullarım, sizin

evveliniz ahiriniz, öncekiler ve sonrakiler, insanlar ve cinler, yâni biz Ademoğulları ve görünmeyen cinlerin hepsinin gönlü en takvâ sahibi adamın gönlü gibi olsa, içleri tertemiz olsa, hepsi Allah'a güzel ibadet etse; bu Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin egemenliğini, saltanatını, mülkünü, şanını arttırmaz, bir şey ilâve etmez.”

Aksi de öyle:

يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَأَخْرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ
وَجِنَّكُمْ كَانُوا عَلَى أَفْجَرِ قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ
مِنْكُمْ مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِنْ مُلْكِي شَيْئًا

(*Yâ ibâdî, lev enne evveleküm ve ahireküm, ve inseküm ve cinneküm kânû alâ efceri kalbi racülin vâhidin minküm, mâ nekasa zâlike min mülkî şey'â.*) “Bütün insanlar ve cinler, bütün evvelkiler, sonrakiler hepsi en kötü adamın kalbi durumunda olsa, içi kapkara, hali çok fena ve her türlü kötülüğü yapan insanlar olsa, bunlar Allah'ın mülkünde bir zarar, bir eksilme yapamazlar.” Yâni Allah'a fayda ve zarar dokunduramazlar, kendilerine zarar olur. İyilik yapanlar faydalarını kendileri bulurlar, kötülük yapanlar zararı kendileri görür. Çünkü Allah dilerse bir anda durdurur, dilerse her şeyi tersine çevirir. Suçluyu dilerse cezalandırır, alemlerin sahibidir; bunu bildiriyor.

Biz bu üç dört cümleden neyi anlayacağız?.. Yaptığımız ibadetlerin bizim için olduğunu, bize faydalı olduğunu; Allah'ın bize bu ibadetleri, kullukları tavsiye etmesinin sonuçlarının

bizim için olduğunu ve biz iyi bir müslüman olduğumuz zaman, toplum olarak, kişi olarak, aile olarak her yönden fayda sağlayacağımızı; vücudumuzun sıhhatli olacağını, başımızın dinç olacağını bilmeliyiz. Yâni bu ibadetleri, bu kullukları, bu müslümanlığın emirlerini, ahkâm-ı şer'iyeyi Allah-u Teâlâ Hazretleri, kulları mutlu olsunlar diye ihsan etmiştir. Bizim içindir bunların faydaları...

Yasaklar; içki içilmesin, zulüm yapılmamasın, zina olmasın, kumar oynanmasın... Bu yasakların da hepsi insanların faydasıdır. Demek ki, hepsinin bizim için olduğunu bileceğiz, edebimizi takınacağız, ibadete mağrur olup ortada kabaran hindi gibi dolaşmağa kalkmayacağız. Bunların hiçbirisinin Allah'a faydasının ve zararının olmadığını, onun için bizim tevâzu ile kulluğa güzelce devam etmemiz gerektiğini aklımızdan çıkarmayacağız.

f. Allah'ın Hazineleri Eksilmez

يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِنَّكُمْ
قَامُوا فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ فَسَأَلُونِي فَأَعْطَيْتُ كُلَّ
إِنْسَانٍ مَسْأَلَتَهُ مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِمَّا عِنْدِي إِلَّا كَمَا
يَنْقُصُ الْمَخِيطُ إِذَا أُدْخِلَ الْبَحْرَ

(Yâ ibâdî, lev enne evveleküm ve âhireküm, ve inseküm ve cinneküm kâmû fî saîdin vâhid, feseelûnî, fea'taytü külle insânin mes'eletehû, mâ nekasa zâlike mimmâ indî, illâ kemâ yenkusu'l- mihyatu izâ üdhile'l-bahr.)

Bu uzun cümlede de Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki: “Eğer sizin evvelkileriniz ve sonrakileriniz, yâni bütün insanlar ve cinler hepsi geniş bir alanda toplansalar ve Allah’tan her birisi isteğini istese, ‘Yâ Rabbi bana şunu ver, şunu ver, şunu ver... Köşkler isterim, paralar isterim, sıhhat isterim, huzur isterim...’ vs. aklına ne gelirse hepsini isteseler; ben de bütün insanların istediğini o anda versem, bu benim hazinelerimden, benim indimdeki güzelliklerden, nimetlerden bir şey eksiltmez. Ancak bir iğne bir denize daldırılrsa çıksa, iğnenin üstündeki ıslaklık denizden ne kadar su eksiltir; çok az bir şey, bahis konusu edilemeyecek kadar az bir şey... İşte Allah bütün insanlara, istedikleri şeylerin hepsini verse, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin elindeki, mülkündeki, hazinelerindeki nimetlerden ancak bu kadar bir şeydir bunlar...”

Yâni lütfu ne kadar çok, hazineleri ne kadar geniş, deryalar gibi, ancak o deryaya bir iğne sokulmuş da üstü biraz ıslanmış kadardır verilen nimetler... Hattâ verilenler değil akılda olanlar, istenenlerin hepsi Allah’ın lütfunun yanında o kadardır işte... Bundan neyi anlıyoruz?.. Allah’ın hazinelerinin ne kadar zengin olduğunu, mülkünün ne kadar geniş olduğunu, nimetlerinin ne kadar çok olduğunu anlıyoruz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri kullara istediklerini ihsan ediyor, eğer vermiyorsa da imtihan olduğu için, dünya imtihanı dolayısıyla vermiyor. Yoksa hepsini verse bile mülkünden bir şey eksilmez. Dilediğine de verir ama hepsinin hikmeti var, ilâhi

hikmetten dolayı oluyor. O bakımdan bunları bilmeliyiz. Allah'ın hazinelerinin sonsuzluğunu bilip, Allah'ın lütfuna tâlip olmalıyız.

g. Herkes Amelinin Karşılığını Görecek

Sonuncu cümlelere yaklaşıyoruz:

يَا عِبَادِي إِنَّمَا هِيَ أَعْمَالُكُمْ أُحْصِيهَا لَكُمْ ثُمَّ
أُوْفِّيكُمْ بِهَا فَمَنْ وَجَدَ خَيْرًا فَلْيَحْمَدُ اللَّهَ وَمَنْ
وَجَدَ غَيْرَ ذَلِكَ فَلَا يَلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ

(*Yâ ibâdî, innemâ hiye a'mâlüküm ühsîhâ leküm, sümme üveffîküm iyyâhâ; femen vecede hayran felyahmedi'llâh, ve men vecede gayra zâlike felâ yelûmenne illâ nefsehû.*)

Bu çok mühim bir cümle... Hepsi mühim ama, bu son cümle hiç kulağımızdan çıkmamalı, aklımıza yazılmalı, gözümüzün önünde dâimâ durmalı, gözümüzün önünden gitmemeli!.. Ne buyuruyor Rabbimiz:

(*Yâ ibâdî*) “Ey benim kullarım, (*innemâ hiye a'mâlüküm ühsîhâ leküm,*) sizin bu işlediğiniz amelleri ben tesbit ediyorum, hıfzediyorum, muhafaza ediyorum, kaydediyorum.” Hayır işlemişsiniz, şer işlemişsiniz, zekât vermişsiniz, namaz kılmışsınız, içki içmişsiniz, hırsızlık yapmışsınız, rüşvet almış vermişsiniz; ne yapmışsanız ben sizin bu amellerinizi yazdırıyorum, tesbit ettiriyorum, muhafaza ediyorum. Bunlar bir yerde hesabı sorulmak üzere kaydediliyor.

(*Sümme üveffîküm iyyâhâ*) “Sonra ben bu amellerinizin karşılığını size göstereceğim. Bu yaptıklarınızın karşılığını göreceksiniz. Ne yapmışsanız onun karşılığını vereceğim. O karşılık, iyi şey yapmışsanız mükâfat, kötü şey yapmışsanız, ceza... Onu vereceğim.

(*Femen vecede hayran felyahmedi’llâh*) “O halde benim huzurumda, benden dünyada ahirette bir hayır bir gören kimse, bir hayırla karşılaşan kimse hamd etsin, ‘El-hamdü lillâh, çok şükür yâ Rabbi!’ desin. (*Ve men vecede gayra zâlike*) Amma bir hayra erememiş de cezaya çarpılmış, mahvolmuş, kahrolmuşsa, belâsını bulmuşsa, cehenneme atılmışsa, yanmışsa; (*felâ yelûmenne illâ nefsehû*) kimseyi kınamasın, ancak kendisini kınasın!”

Neden kendisini kınayacak, kimseye suç atmayacak?.. Çünkü kendisi dünyada serbest idi. İsteseydi sâlih bir kul olurdu, takvâ ehli bir kul olurdu. İstemedi, çeşitli sebeplerden şaşırды, sapıttı, şeytana uydu, nefesine uydu, yanlış düşündü, yanlış işler yaptı; kendi saçını başını yolsun, kendi bağırını yırtsın, tırnaklarıyla yüzünü tırmıklasın, ağlasın, feryad ettin, kendi başını taştan taşa çalsın... Neden?.. Kendisi yaptı, ettiğini buldu, başka bir şey yok.

Allah-u Teâlâ Hazretleri hadis-i kudsîlerle, peygamberlerle, indirmiş olduğu mukaddes kitaplarla hesap olduğunu, ahiret olduğunu, bu dünyada edilenlerin karşılığının bir gün verileceğini ihbar edip, ihtar edip duruyor. İhbar, ihbar, ihbar; hatırlatma, hatırlatma, hatırlatma; nasihat, nasihat, nasihat... bildiriyor.

Şimdi insanlar bunları rahat rahat duyuyorlar. Bize de Allah bu imkânları vermiş, uzak diyarlardan da olsa – meselâ şu anda Almanya’dan konuşuyorum— türlü türlü imkânlarla, cihazlarla konuşuyoruz. Allah’ın emirlerini, Peygamberimizin hadis-i şeriflerini sizlere duyuruyoruz. Şimdi herkes bunları duyuyor. Bu iletişim çağında dünya üzerinde bunları duymayan kalmadı. İyiyi kötüyü, sevabı günahı, İslâm’ı küfrü bilmeyen kalmadı.

Ben nereyi gezdiysem, orada tebliğde bulunan, İslâm’ı anlatan merkezler, insanlar, o dilde yazılmış kitaplar gördüm, açılmış okullar gördüm. Artık dünyanın her yerine insanlar gidebiliyor. Meselâ, bir zamanlar savaş ettikleri ülkelere de, sulh olduğu için, kalkıp pasaportlarını alıp gidiyorlar, çalışmalar yapıyorlar.

Şu Almanya’yı bilerseniz, her şehrinde cami var, her kasabasında cami var; gidiyoruz, namazımızı kılıyoruz. Vakit namazlarını kılabilirsiniz, kaç tane cami var... Evet kiliseler kadar çok değil, kiliseler kadar görkemli değil, büyük binalar değil, zengin değil ama Allah’ın emri, o da bir imtihan... Görkemliye mi kapılacak insan, yoksa mütevâzi de olsa hakkı mı anlayacak?.. O da Allah’ın bir imtihanı... Yâni gösterişli değil, gerçek alımlı, gösterişli, pırıl pırıl değil, albenisi yok... Gerçeği insan kendisi anlayacak: “Bu gerçek, doğru; şu yanlış... Şu süslü püslü ama, yanlış; bu hiç öyle alımlı değil ama, doğru olan bu!” diye doğrusunu insan anlayacak.

En son cümle insanın tüylerini diken diken eder. Hattâ bunu duvara cümle halinde yazalım:

“—Ey kullarım! Sizin bu yaptığınız ameller neyse, ben alemlerin Rabbi olarak onların hepsini hıfzediyorum, tesbit ediyorum. Hepsi belli, hepsi kayıtlı... Sonra bunların karşılığını size vereceğim. Hayra eren Allah’a hamd etsin, ‘Yâ Rabbi beni kahrına uğratmadın, hayrına, lütfuna mazhar ettin, rahmetine erdirdin, cennetine dahil eyledin, nimetlerine gark eyledin, cemâlinle müşerref eyledin!’ diye şükretsin dursun. Amma cehenneme atılan, cezasını, belâsını bulan da kendisinden gayrisini kınamasın. Kendisi etti, kendisi dünyadaki fırsatı kaçırdı, hitabı anlamadı, inada düştü, rekabete düştü, işin ehemmiyetini kavrayamadı. İlâhî gerçekleri Allah’ın rızasına uygun bir şekilde algılayamadı, Allah’ın rızasına uygun işleri yapamadı.”

Benim bu sözlerim tüm insanlara yönelik... Sadece Türkiye müslümanlarına, Türkiye’nin halkına, yöneticilerine değil; Amerika’daki ve dünyanın her yerindeki insanların hepsine yönelik bu hadis-i kudsî... Bunun anlamı herkese, din adamlarına, kilise adamlarına, papazlara, hahamlara, yöneticilere, askerlere, halklara, münevverlere, herkese...

Birçok insan taassub gösteriyor, eski bir dine bağlanmış, orada devam ediyor. Etsin bakalım... Hatâlı yolda gidiyor. Gitsin bakalım... Kendisinden gayrisini sonra kınamasın, çünkü kendisi yaptı, akıbetini kendisi hazırladı.

Aziz ve muhterem kardeşlerim, bu çok önemli, bu çok mühim, buna çok dikkat edelim!.. Dâimâ kendimizi kontrol edelim, aklımızı kullanalım, ahireti kaybetmemeğe çalışalım! Alemlerin Rabbinin rızasını kazanmağa gayret edelim! Allah'ın rızasının olmadığı yerden, işten, yoldan, düşünceden, fikirden, inançtan, her şeyden uzaklaşalım! Allah'ın rızası olan şeyi arayıp bulalım! Çünkü en önemlisi o...

İnsanlar faydasını sağlamak için, geçimini sağlamak için, kazanç bulmak için denizlerin altına iniyorlar, dalgıçlar denizlerin altında batık gemileri arıyorlar... Yerin içini deliyorlar, tedkikler yapıyorlar, madenler çıkartıyorlar... Fezalara füzeler atıyorlar, Ay'a ve diğer gök cisimlerine gidiyorlar. Bunların hepsi menfaat için... Menfaat için kurulmuş düzenlere yapılan masrafları göz önüne getirin; insan kendisinin menfaatini sağlamak için ne kadar muazzam çalışmalar yapıyor. Ne yapacak?.. Asıl menfaatini, en büyük menfaatini, ahiret menfaatini, ebedî saadetini de düşünecek ve yanlış iş yapmaktan uzak duracak. Bundan başka bir çaresi yok!..

Peki sonradan bir insan dese ki ahirette:

“—Yâ Rabbi, ben bunları bilmiyordum, hiç kulağıma gelmedi.”

Bu mâzeret değil, insanın araması lâzımdı. İlkönce boşluğu hissetmesi lâzımdı. “Ben neyim, beni kim yarattı?.. Doğanlar nereden geliyor, ölenler nereye gidiyor?.. Bu hayatın anlamı nedir?..” diye bütün insanların sorduğu bu ezelî

meseleleri soracaktı. Amazon ormanlarında, medeniyetin hiç ulaşmadığı bir köyde bile doğmuş olsa; Himalaya dağlarının tepesinde, medeniyetten hiç haberi olmayan bir yerde bile dünyaya gelmiş olsa, Allah'ın varlığını aklıyla bulacaktı. “Beni yaratan kim?” diye Rabbine kulluk edecekti, iyi yolu bulacaktı.

Tabii, münevver olunca, okuyunca, muhtelif dilleri öğreniyor, tahsil yapıyor, o zaman da yaradanını arayacaktı. Din konusu en önemli konudur diye bilecekti, üzerine düşecekti. Doğruyu bulacaktı, öyle yalan yanlış şeylere, elle yapılmış sembollere, putlara, tâgutlara tapmayacaktı. Nefsin, şeytanın arzusuna uyup da yanlış yollara gitmeyecekti. Zulüm yapmayacaktı, iyi bir ömür geçirecekti. Geçiremedi, cezasını çekecek!..

Amma Allah-u Teâlâ Hazretleri, böyle hiç bir şey bilmez şekilde insanları ahirete göndermiyor. Hepsine dünyadayken de bunları hatırlatıyor. İşte böyle benim gibi bir gariban hoca çıkıyor, radyolarla, televizyonlarla bir hadis-i kudsîyi altmış milyona, Türkçe bilen şu kadar insana anlatıyor. Sonra bunlar bazan başka dillere çevriliyor, İngilizce'ye, Almanca'ya, Fransızca'ya; onlar da duyuyorlar. Hattâ kendileri din adamlarını gönderiyorlar, siyaset adamlarını gönderiyorlar; “Türklerin kültürü nedir, inancı nedir?” diye araştırmalar yapıyorlar.

Geçen gün televizyonda vardı. Bir Alman televizyonu bizim hacıların, umrecilerin

Hicaz'da ne yaptıklarını, nasıl abdest aldıklarını, nerelerde yattıklarını, hepsini teferruatlı olarak yarım saat, 45 dakika anlattı. Her şeyi biliyorlar, her şeyi inceliyorlar. O halde, incelediklerine göre, ne yapmaları gerektiğini kendileri düşünecek.

Bizim bu tebliğlerimiz, irşadlarımız, yâni anlatmalarımız bize fayda sağlar. Neden?.. Allah'ın emirlerini duyuruyoruz. Fakat asıl kişiler kendileri istifade etsin diyedir. Yâni bizim faydamız bundan nedir? Biz dinimize hizmet ediyoruz diye seviniyoruz, mutlu oluyoruz.

Yoksa falanca insanın müslüman olmasının faydası kendisinedir. Allah'a da bir fayda ve zarar vermeleri bahis konusu değildir, faydası kendisine olacak. Biz onlardan da bir şey istemiyoruz, yeter ki Allah'ın sevdiği yola girsinler iyi kullar olsunlar.

Bu çok önemli bir konu oldu bugün. Peygamber Efendimiz'in tebliği böylece fezalarda radyo dalgalarıyla dalgalanmış, bütün insanlara söylenmiş oldu.

Allah-u Teâlâ Hazretleri duyduklarımızı anlamak, anladıklarımızı uygulamak, rızasına bulmak ve iki cihan saadetine ermek nimetine cümlemizi erdirdin...

Şaşıranları doğru yola sevk eylesin... Gözü kapalı olanların gözlerini açsın, gönülleri paslı olanların gönüllerinin pasını izâle eylesin...

Cümlemize hakkı hak olarak görüp uymayı, bâtılı bâtıldan korunmayı, yanlıştan dönmeyi, tevbekâr olmayı, rızasını kazanıp iki cihan saadetine ermeyi, cennetiyle cemâliyle müşerref olmayı nasib eylesin, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

21. 11. 1997 - ALMANYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

